

Pravila za odabir osnovnog uzroka smrti kod otrovanja sredstvima ovisnosti

Tanja Ćorić, dr. med.
Hrvatski zavod za javno zdravstvo

Konferencija o Nacionalnom informacijskom sustavu za droge u
Republici Hrvatskoj
Zadar, 22-23. listopada 2013.

STATISTIKA UZROKA SMRTI - CoD

Vitalna statistika (Zakon o službenoj statistici, Godišnji provedbeni plan statističkih aktivnosti, Zakon o maticama)

Zdravstvena statistika (Zakon o zdravstvenoj zaštiti, Pravilnik o načinu pregleda umrlih i utvrđivanju vremena i uzroka smrti, Pravilnik o obrascu potvrde o smrti)

NOSITELJ ISTRAŽIVANJA O UMRLIMA - DZS

GPP - Statističko istraživanje broj 2 – Statistika umrlih (DEM-2)

Izvještajne jedinice - Ministarstvo uprave, matični uredi

Način prikupljanja podataka – Statističko izvješće o smrti (DEM-2) na mjesečnoj osnovi

Odgovoran za obuhvat podataka

Dostava podataka u SZO i EUROSTAT

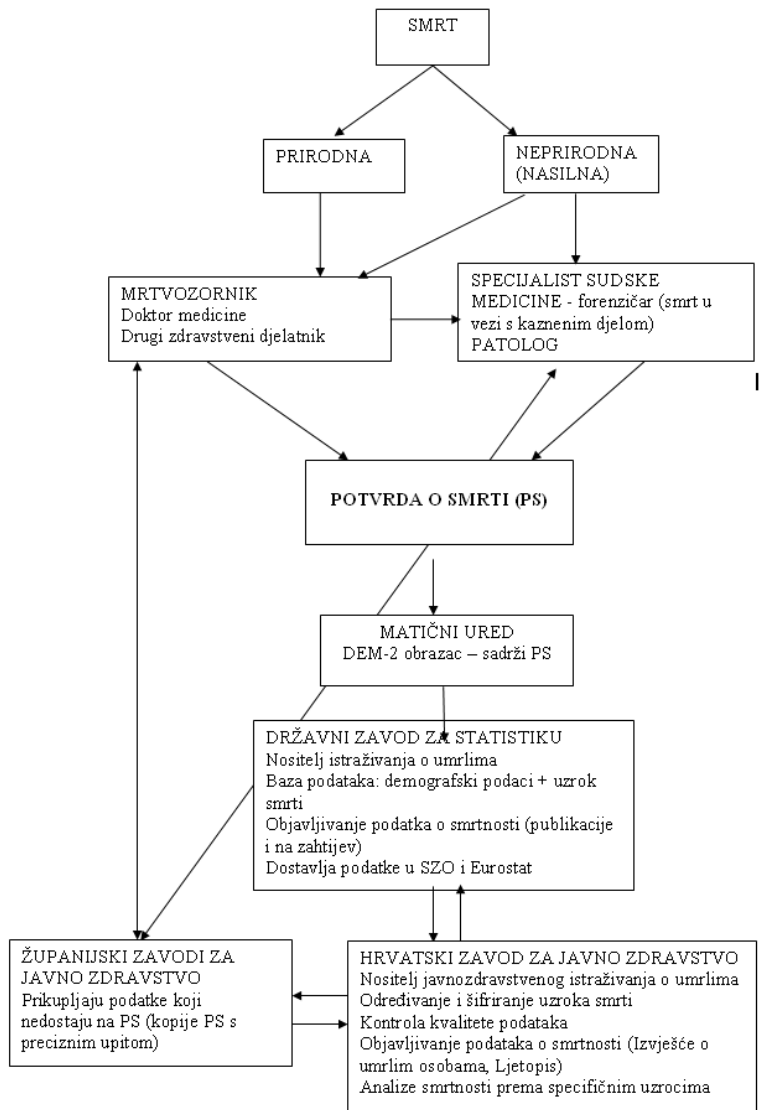

NOSITELJ ISTRAŽIVANJA O UMRLIMA - HZJZ

**GPP – Statističko istraživanje broj 15 –
Javnozdravstvena statistika o umrlima
Izvještajne jedinice – Ministarstvo uprave,
matični uredi**

**Način prikupljanja podataka: Potvrda o
smrti (PS)**

**Određivanje i šifriranje osnovnog uzroka
smrti – odgovoran za kvalitetu podataka**

Full Screen
Close Full Screen

POTVRDA O SMRTI – MRTVOZORNIK/OBDUCENT

**Na temelju najbolje stručno medicinske
prosudbe upisuju se dijagnoze bolesti i stanja,
okolnosti vanjskih uzroka kao i slijed događaja**

Zdravstvena ustanova/mrtvozornik

POTVRDA O SMRTI

I. dio

Evidencijski broj

Broj osigurane osobe

OIB

1. IME I PREZIME UMRLE OSOBE I PREZIME PRIJE SKLAPANJA BRAKA		2. SPOL																					
.....		M Ž																					
3. DATUM SMRTI	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 25%; border-bottom: 1px solid black; text-align: center;"> </td> <td style="width: 25%; border-bottom: 1px solid black; text-align: center;"> </td> <td style="width: 25%; border-bottom: 1px solid black; text-align: center;"> </td> <td style="width: 25%; border-bottom: 1px solid black; text-align: center;"> </td> </tr> <tr> <td style="text-align: center; font-size: small;">(dan)</td> <td style="text-align: center; font-size: small;">(mjesec)</td> <td style="text-align: center; font-size: small;">(godina)</td> <td style="text-align: center; font-size: small;">(sat) (min)</td> </tr> </table>					(dan)	(mjesec)	(godina)	(sat) (min)	4. MJESTO SMRTI													
(dan)	(mjesec)	(godina)	(sat) (min)																				
(za dojenčad do 7 dana)		- naselje																					
5. DATUM ROĐENJA		- grad / općina																					
<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 25%; border-bottom: 1px solid black; text-align: center;"> </td> <td style="width: 25%; border-bottom: 1px solid black; text-align: center;"> </td> <td style="width: 25%; border-bottom: 1px solid black; text-align: center;"> </td> <td style="width: 25%; border-bottom: 1px solid black; text-align: center;"> </td> </tr> <tr> <td style="text-align: center; font-size: small;">(dan)</td> <td style="text-align: center; font-size: small;">(mjesec)</td> <td style="text-align: center; font-size: small;">(godina)</td> <td style="text-align: center; font-size: small;">(sat) (min)</td> </tr> </table>						(dan)	(mjesec)	(godina)	(sat) (min)	- županija													
(dan)	(mjesec)	(godina)	(sat) (min)																				
6. MJESTO I DRŽAVA ROĐENJA		7. NARODNOST																					
.....		8. DRŽAVLJANSTVO																					
9. PREBIVALIŠTE		- ulica i kućni broj																					
- naselje		- županija																					
- grad / općina (strana država)																							
10. BRAČNO STANJE: 1 - Neoženjen / Neudata 2 - Oženjen / Udata 3 - Razveden / Razvedena 4 - Udovac / Udovica 5 - Nepoznato ☐																							
11. IME I PREZIME BRAČNOG DRUGA I PREZIME PRIJE SKLAPANJA BRAKA																							
.....																							
12. IME I PREZIME RODITELJA UMRLOG																							
		Oca																					
		Majke																					
13. IME I PREZIME, ODNOSNO NAZIV PRAVNE OSOBE KOJA JE PRIJAVILA SMRT																							
.....																							
14. MJESTO GDJE JE SMRT NASTUPILA		NAZIV																					
<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 25%;">1 Bolnica / odjel</td> <td style="width: 25%;">☐</td> <td colspan="2" style="padding-left: 20px;">.....</td> </tr> <tr> <td>2 Druga zdravstvena ustanova</td> <td>☐</td> <td colspan="2" style="padding-left: 20px;">.....</td> </tr> <tr> <td>3 Pružatelj usluge skrbi izvan vlastite obitelji</td> <td>☐</td> <td colspan="2" style="padding-left: 20px;">.....</td> </tr> <tr> <td>4 Kod kuće</td> <td>☐</td> <td colspan="2" style="padding-left: 20px;">.....</td> </tr> <tr> <td>5 Na drugom mjestu (navesti)</td> <td>☐</td> <td colspan="2" style="padding-left: 20px;">.....</td> </tr> </table>		1 Bolnica / odjel	☐		2 Druga zdravstvena ustanova	☐		3 Pružatelj usluge skrbi izvan vlastite obitelji	☐		4 Kod kuće	☐		5 Na drugom mjestu (navesti)	☐			
1 Bolnica / odjel	☐																					
2 Druga zdravstvena ustanova	☐																					
3 Pružatelj usluge skrbi izvan vlastite obitelji	☐																					
4 Kod kuće	☐																					
5 Na drugom mjestu (navesti)	☐																					
15. ZAVRŠENA ŠKOLA																							
<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%;">1 Bez škole ili 1-3 razreda osnovne škole</td> <td style="width: 50%;">6 Viša škola i I (VI.) stupanj fakulteta i stručni studij</td> </tr> <tr> <td>2 Nepotpuna osnovna škola</td> <td>7 Fakultet, umjetnička akademija i sveučilišni studij</td> </tr> <tr> <td>3 Osnovna škola</td> <td>8 Magisterij</td> </tr> <tr> <td>4 Srednja škola za zanimanje u trajanju 1 do 3 godine i škola za KV i VKV</td> <td>9 Doktorat</td> </tr> <tr> <td>5 Srednja škola za zanimanje u trajanju 4 godine i gimnazija</td> <td>10 Nepoznato</td> </tr> </table>		1 Bez škole ili 1-3 razreda osnovne škole	6 Viša škola i I (VI.) stupanj fakulteta i stručni studij	2 Nepotpuna osnovna škola	7 Fakultet, umjetnička akademija i sveučilišni studij	3 Osnovna škola	8 Magisterij	4 Srednja škola za zanimanje u trajanju 1 do 3 godine i škola za KV i VKV	9 Doktorat	5 Srednja škola za zanimanje u trajanju 4 godine i gimnazija	10 Nepoznato	☐											
1 Bez škole ili 1-3 razreda osnovne škole	6 Viša škola i I (VI.) stupanj fakulteta i stručni studij																						
2 Nepotpuna osnovna škola	7 Fakultet, umjetnička akademija i sveučilišni studij																						
3 Osnovna škola	8 Magisterij																						
4 Srednja škola za zanimanje u trajanju 1 do 3 godine i škola za KV i VKV	9 Doktorat																						
5 Srednja škola za zanimanje u trajanju 4 godine i gimnazija	10 Nepoznato																						
16. ZANIMANJE (koje je pokojnik obavljao tijekom života - ne upisivati umirovljenik)																							
.....																							
17. AKTIVNOST																							
<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 33%;">1 Obavljao/la zanimanje u radnom odnosu ili samostalno</td> <td style="width: 33%;">4 Osoba s ostalim primanjima</td> <td style="width: 33%;">7 Ostale uzdržavane osobe</td> </tr> <tr> <td>2 Nezaposlen (traži prvo ili ponovno zaposlenje)</td> <td>5 Kućanica</td> <td>8 Osoba na radu ili boravku u inozemstvu</td> </tr> <tr> <td>3 Umirovljenik (starosni, invalidski, obiteljski)</td> <td>6 Dijete, učenik ili student</td> <td>9 Nepoznato</td> </tr> </table>		1 Obavljao/la zanimanje u radnom odnosu ili samostalno	4 Osoba s ostalim primanjima	7 Ostale uzdržavane osobe	2 Nezaposlen (traži prvo ili ponovno zaposlenje)	5 Kućanica	8 Osoba na radu ili boravku u inozemstvu	3 Umirovljenik (starosni, invalidski, obiteljski)	6 Dijete, učenik ili student	9 Nepoznato	☐												
1 Obavljao/la zanimanje u radnom odnosu ili samostalno	4 Osoba s ostalim primanjima	7 Ostale uzdržavane osobe																					
2 Nezaposlen (traži prvo ili ponovno zaposlenje)	5 Kućanica	8 Osoba na radu ili boravku u inozemstvu																					
3 Umirovljenik (starosni, invalidski, obiteljski)	6 Dijete, učenik ili student	9 Nepoznato																					
18. ISPUNITI SAMO ZA DJECU DO 30 DANA STAROSTI 1. Porodna težina <input type="text"/> grama 2. Gestacijska dob <input type="text"/> navršenih tjedana																							
19. ISPUNITI SAMO ZA DJECU DO 1 GODINE STAROSTI 19.4 Koliko je do sada majka rodila djece (ne uključujući ovo umrlo dojenče) <input type="text"/>																							
19.1 Datum rođenja majke <input type="text"/>		od toga: a) živorođenih <input type="text"/> b) mrtvorodenih <input type="text"/>																					
19.2 Zanimanje majke:																							
19.3 Školska sprema majke:		19.5 Je li dijete rođeno u braku: 1 – DA 2 – NE 9 – NEPOZNATO ☐																					

II. dio IZVJEŠĆE O UZROKU SMRTI

20. JE LI OSOBA LIJEČENA OD BOLESTI (STANJA, OZLJEDE) KOJA JE UZROK SMRTI		1 – DA	2 – NE	9 – NEPOZNATO	☐
21. ZA UMRLE IZVAN ZDRAVSTVENE USTANOVE: Ime i prezime doktora medicine koji ga je liječio:					
22. JE LI TIJELO UMRLE OSOBE UPUĆENO NA OBDUKCIJU:		1 – DA	2 – NE	☐	
23. UZROK SMRTI - BOLESTI				VRIJEME PROTEKLO OD POJAVE STANJA DO SMRTI	
1. dio:					
a)	
Bolest ili stanje koje je neposredno prouzročilo smrt*					
<i>Prethodni uzroci: Ako je bilo još nekih bolesti ili stanja koja su dovela do gore navedenog uzroka, neka se navedu tako da osnovno stanje bude posljednje.</i>					
b)	
(nastalo zbog ili kao posljedica)					
c)	
(nastalo zbog ili kao posljedica)					
d)	
(osnovni uzrok smrti je bolest ili ozljeda s kojom je započeo gore navedeni niz uzroka smrti)					
2. dio:					
Druga značajna stanja koja su pridonijela smrti, ali nisu s njom u uzročnoj vezi					
.....					
* Ovdje ne upisivati mehanizam smrti (npr. zatajenje srca i zastoj disanja) već bolest, ozljedu ili komplikaciju koja je prouzročila smrt.					
24. UZROK SMRTI UTVRĐEN OBDUKCIJOM:		1 – DA	2 – NE	☐	
25. VRSTA SMRTI:		1 - Prirodna	2 - Nasilna	3 - Nepoznato	☐
a) nezarazna bolest		a) nesretni slučaj	c) ubojstvo		
b) zarazna bolest		b) samoubojstvo	d) nerazjašnjeno	☐	
26. PODACI O NASILNOJ SMRTI					
26.1. PODACI O VANJSKOM UZROKU NASILNE SMRTI: Okolnosti nesreće ili nasilja koje su rezultirale smrtnim ishodom:					
.....					
26.2. Datum i vrijeme događaja koji je doveo do nasilne smrti:					
26.3. OZLJEDA NA RADU: 1 – DA 2 – NE					
26.4. MJESTO GDJE SE DOGODILA OZLJEDA:					
1 - Kuća, stan	5 - Prometnice: ozljeda se dogodila:	6 - Športski objekti	☐		
2 - Proizvodni pogon, gradilište	a) U slobodno vrijeme	7 - Polje, šuma, planina	☐		
3 - Ustanova za smještaj, bolnica	b) Pri obavljanju posla	8 - More, rijeka, jezero	☐		
4 - Škola	c) Pri dolasku/odlasku na posao	9 - Javna ustanova	☐		
	d) Pri dolasku/odlasku u školu	10 - Drugo mjesto (navesti)	☐		
		11 - Nepoznato	☐		
27. TKO JE UTVRĐIO UZROK SMRTI:		1 - Mrtvozornik – doktor medicine	3 - Doktor medicine koji je obavio obdukciju	☐	
		2 - Mrtvozornik – drugi zdravstveni radnik	4 - Doktor medicine koji je liječio	☐	
28. PODACI O UZROKU SMRTI UPISANI NA TEMELJU:		1 - Zdravstvenog kartona	3 - Obdukcijskog nalaza	☐	
		2 - Povijesti bolesti	4 - Ostali podaci (navesti)	☐	
29. ISPUNITI SAMO ZA OSOBE ŽENSKOG SPOLA, AKO SE SMRT DOGODILA:					
1 - U tijeku trudnoće	2 - Unutar 42 dana nakon trudnoće	3 - 43 dana do 1 godine nakon trudnoće	☐		
Napomena: Osobni podaci za umrlu osobu upisani su na temelju:					
a) identifikacijskih isprava					
b) drugih javnih isprava					
c) usmene izjave					
(ime i prezime osobe koja je dala podatke i srodstvo u odnosu na umrlu osobu)					

ŠIFRIRANJE OSNOVNOG UZROKA SMRTI – MKB 10 REVIZIJA – 1995.

Prvi svezak - klasifikacija bolesti i stanja – šifre (četiri znaka)

Drugi svezak - Priručnik za upotrebu

Treći svezak - Abecedno kazalo bolesti i stanja

Službene zbirne nadopune MKB-10 – 2005

(Cumulative Official Updates to ICD -10)

ŠIFRIRANJE UZROKA NASILNE (neprirodne) SMRTI

Poglavlja XIX (S00-T98) i XX (V01-Y98)

Nadopune i promjene MKB-10 (Official Updates ICD-10)

2006 veliki utjecaj na mortalitetnu statistiku

ŠIFRIRANJE UZROKA SMRTI DO 2006.

**Akutna intoksikacija uz spominjanje ovisnosti -
F šifre**

**Akutna intoksikacija drogama kod ovisnika – F11.0
Akutna intoksikacija alkoholom kod alkoholičara –
F10.0**

ŠIFRIRANJE UZROKA SMRTI OD 2006.

**Akutna intoksikacija drogama kod ovisnika
T 40* + X40-X49, X60-X69, X85-X90, Y10-Y19**

Postaju nasilne smrti

ŠIFRIRANJE UZROKA SMRTI OD 2006.

Otrovanje samo jednom vrstom droge - šifrira se navedena droga

Otrovanje s više različitih vrsta droga – šifrira se najopasnija ukoliko pripadaju istoj troznakovnoj skupini

Otrovanje kombinacijom alkohola i određene droge – šifrira se droga

Potrebno je konzultirati liječnika koji je ispunio PS (obducent)

NAČIN ODABIRANJA NAJOPASNIJE DROGE

Opojne droge (opijum, heroin, ostali opijati – kodein, morfin) – T40.0-T40.2

Kokain – T40.5

Psihostimulatori s mogućim navikavanjem – T43.6

Sintetski narkotici i drugi nespecificirani narkotici – T40.3-T40.4, T40.6

Antidepresivi T43.0-T43.2

Neopijatski analgetici T39*

EMCDDA – Europski centar za praćenje droga i ovisnosti o drogama – DRD indikator

Smrti povezane s uporabom droga i smrtnost među ovisnicima (Drug-related deaths and mortality among drug users – DRD)

**Direktne smrti od droga (F + X + Y)
ST 5 i ST 6 (Standardni protokol, B selekcija – podaci iz GMR)**

Obveza izvještavanja i dostavljanja podataka svake godine

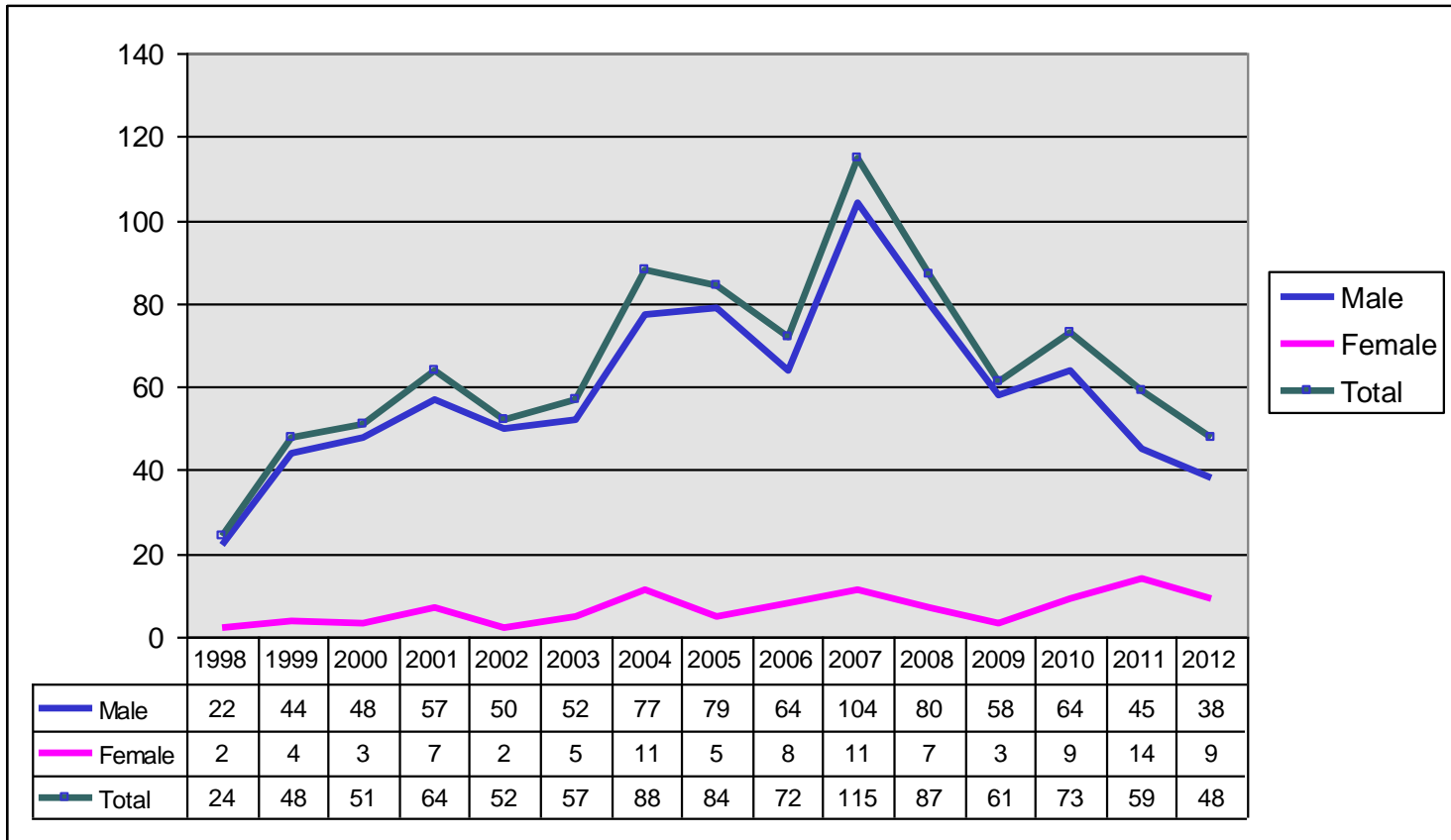

EMCDDA – Europski centar za praćenje droga i ovisnosti o drogama – smrtnost među ovisnicima

**Registar liječenih ovisnika - godišnje ažuriranje podataka s podacima umrlih osoba (HZJZ)
Kohortna studija - Smrtnost među opijatnim ovisnicima u Gradu Zagrebu od 1998-2006.**

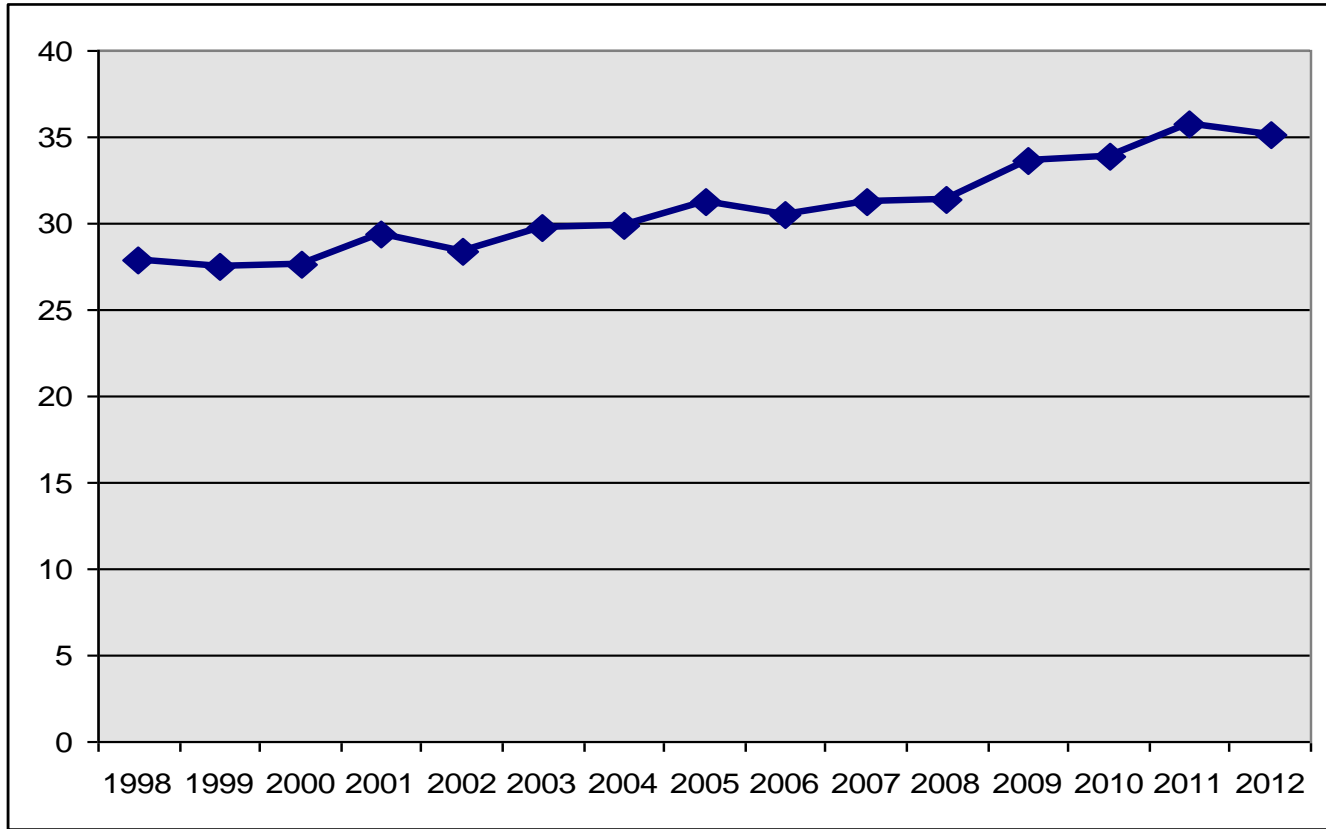

BROJ DRD 1998 - 2012.

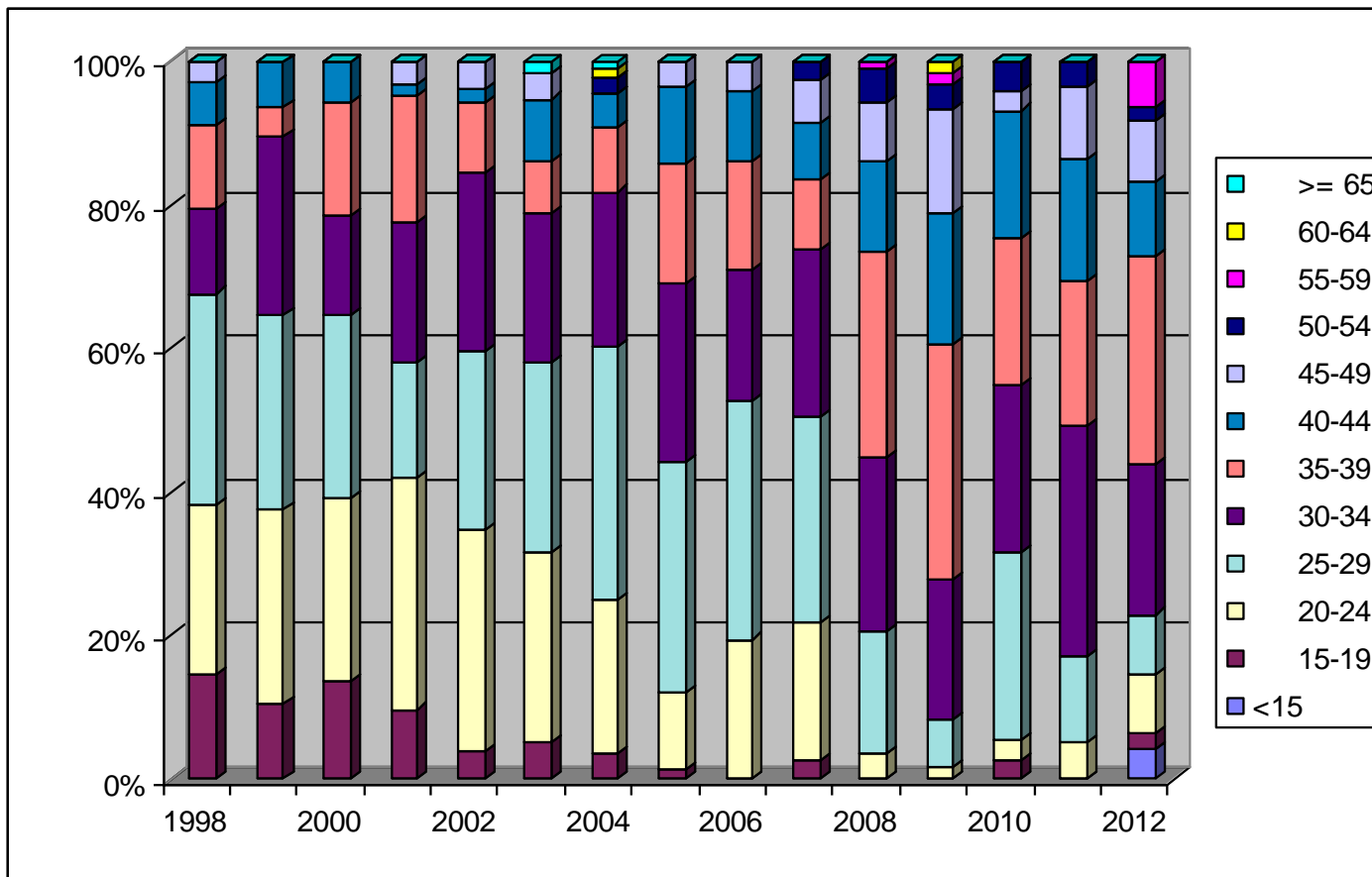

PROSJEČNA DOB UMRLIH - DRD

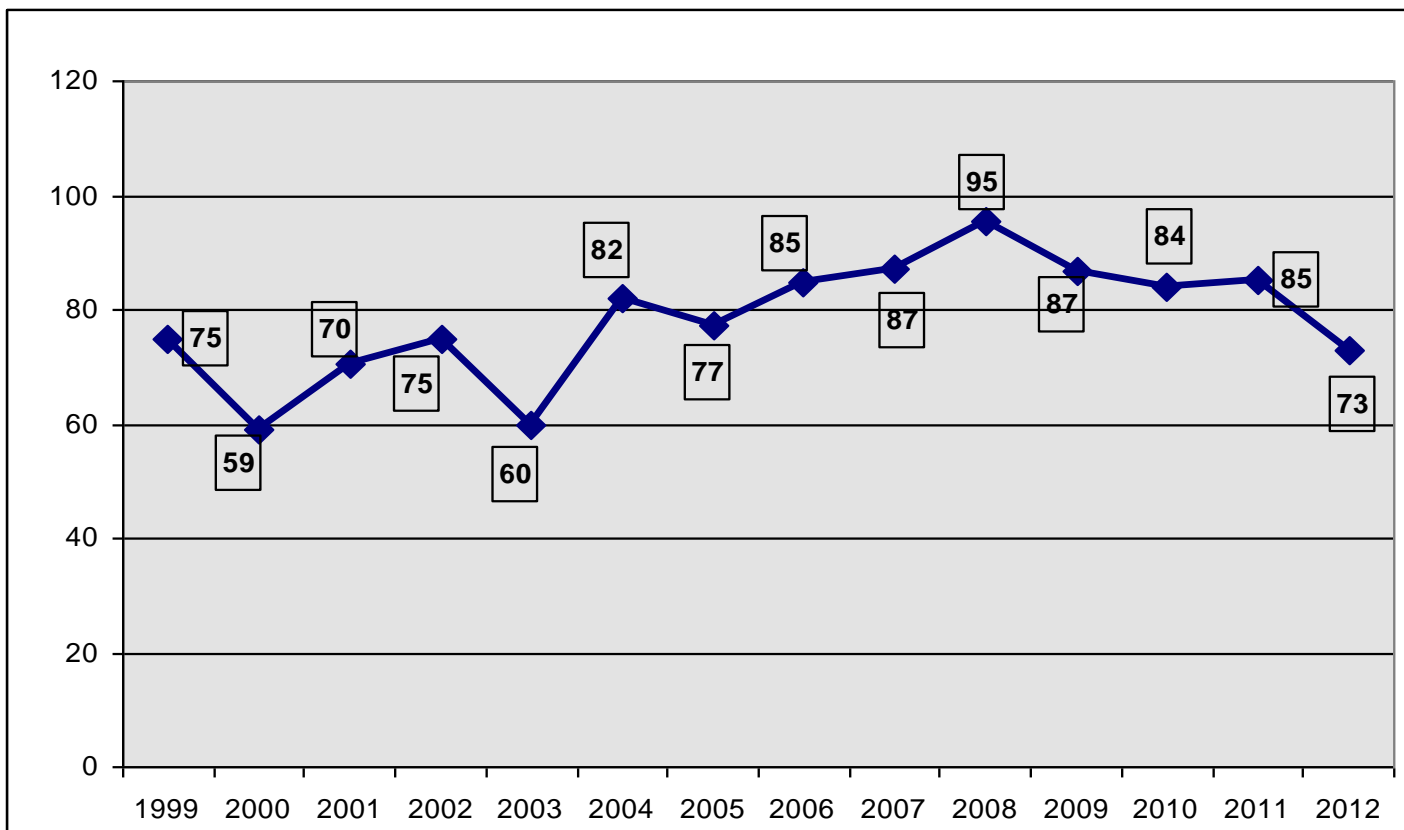

DOBNA RASPODJELA - DRD

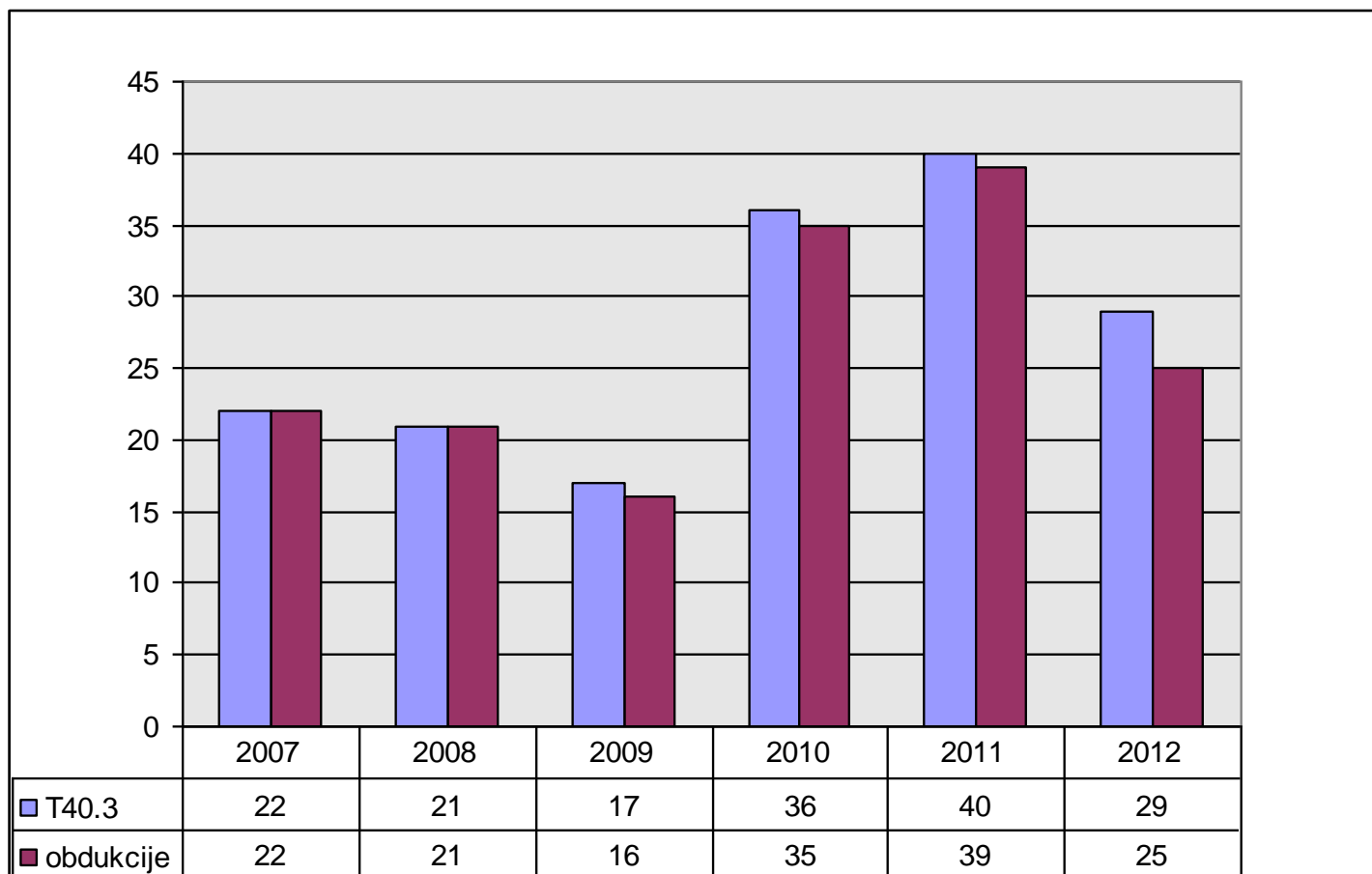

UDIO OBDUKCIJA – DRD

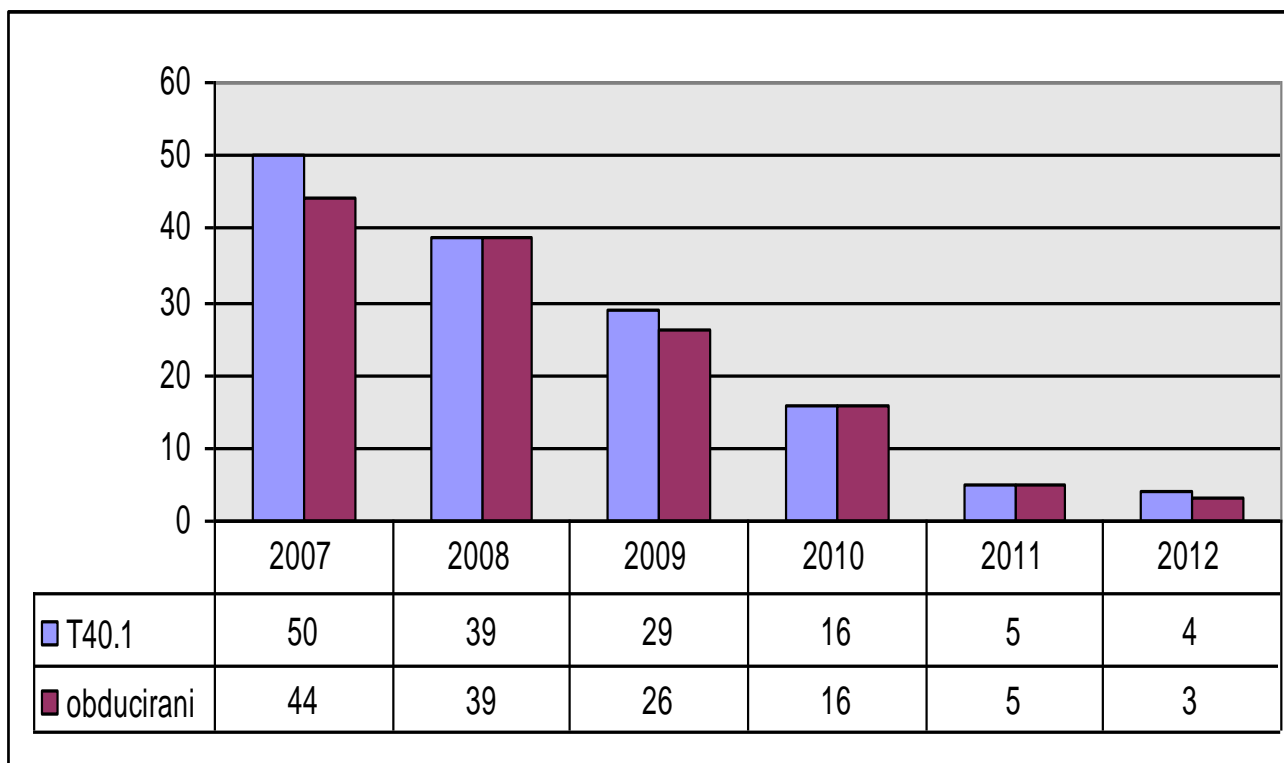

BROJ UMRLIH OD PREDOZIRANJA METADONOM

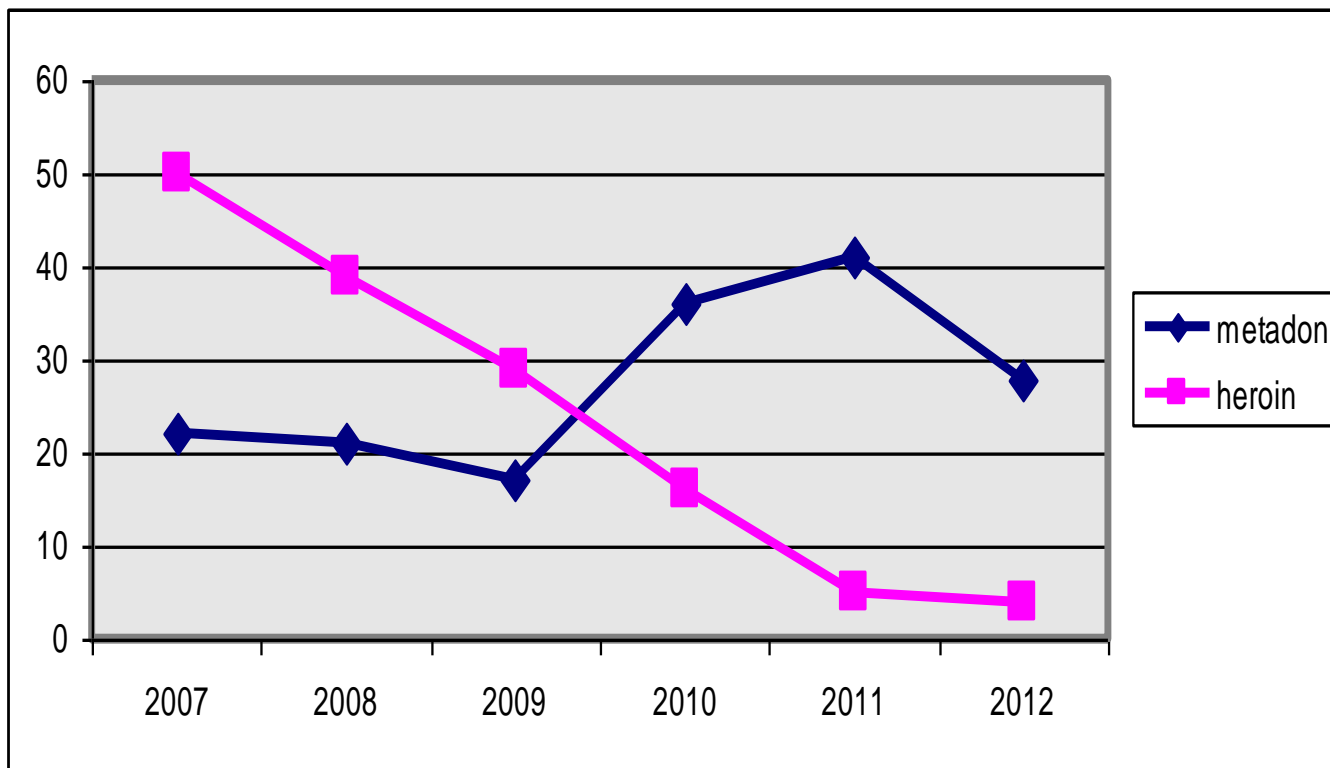

BROJ UMRLIH OD PREDOZIRANJA HEROINOM

BROJ UMRLIH OD PREDOZIRANJA HEROINOM I METADONOM

ZAKON O ZDRAVSTVENOJ ZAŠTITI

(NN 150/08, 121/2003, 48/2005: čl. 9, 182-188 a)

Članak 186.

Radi utvrđivanja uzroka smrti provodi se obdukcija tijela umrle osobe.

Obdukcija se provodi:

- 1. kada postoji sumnja ili je očito da je smrt prouzročena kaznenim djelom ili je u vezi s izvršenjem kaznenog djela,**
- 2. kada je to potrebno radi zaštite zdravlja ljudi, odnosno kada to zahtijevaju epidemiološki, sanitarni i drugi stručni medicinski razlozi,**
- 3. kada zahtjev za obdukciju postavi obitelj umrle osobe,**
- 4. kada je osoba umrla u zdravstvenoj ustanovi.**

PRAVILNIK O NAČINU PREGLEDA UMRLIH TE O UTVRĐIVANJU VREMENA I UZROKA SMRTI (NN 46/11) Članak 13.

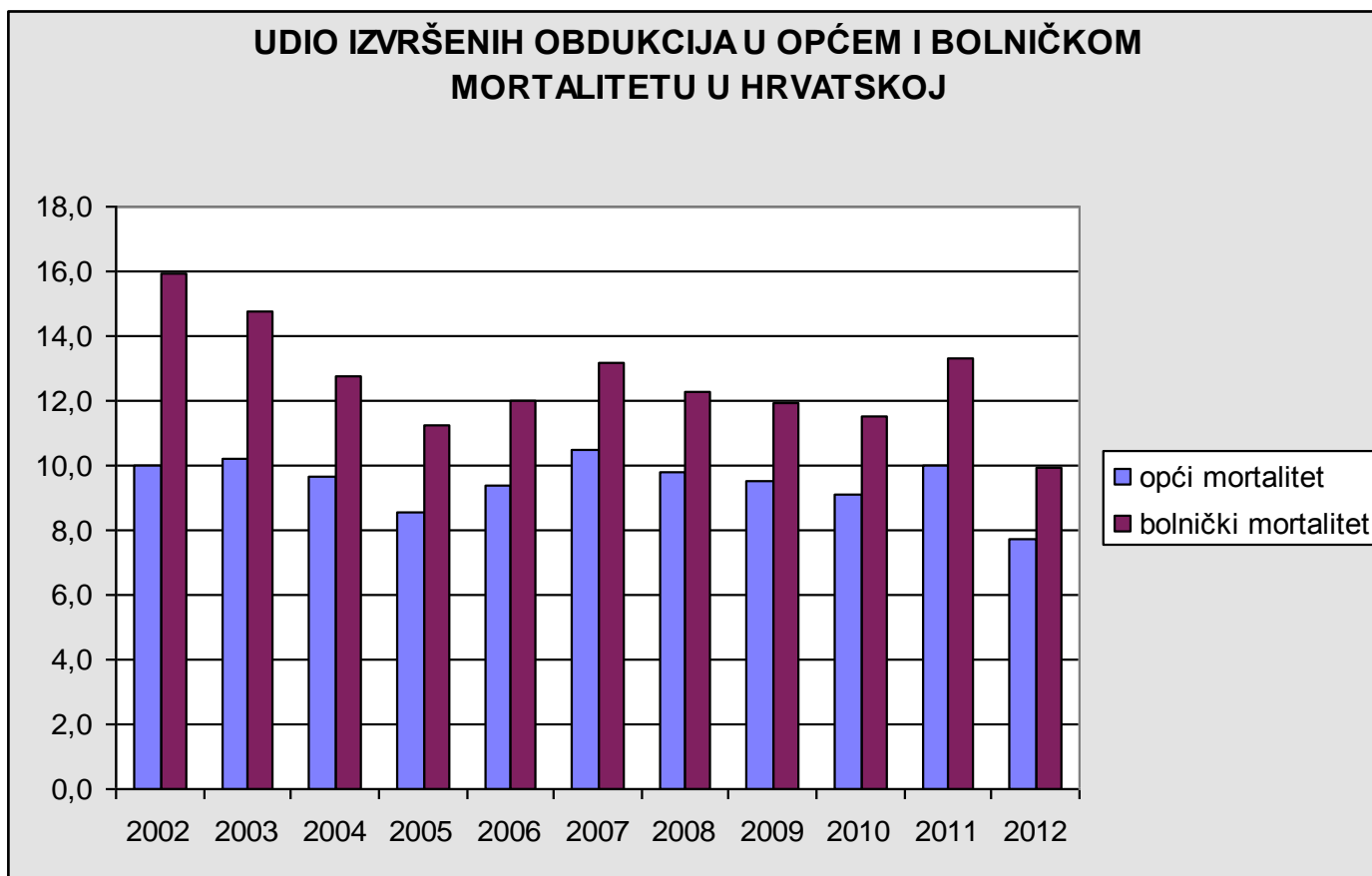
Radi utvrđivanja uzroka smrti, provodi se obdukcija tijela umrle osobe

- kada je to propisano Zakonom o zdravstvenoj zaštiti**
- iz drugih medicinskih razloga, a koji mogu biti**
 - sumnja na nasilnu smrt**
 - iznenadna smrt kod koje je uzrok nepoznat, odnosno nejasan**

Obdukciju obavlja doktor medicine specijalist sudske medicine, a kad u mjestu u kojem se obavlja obdukcija nema doktora medicine te specijalnosti, tada obdukciju može obaviti doktor medicine specijalist patološke anatomije

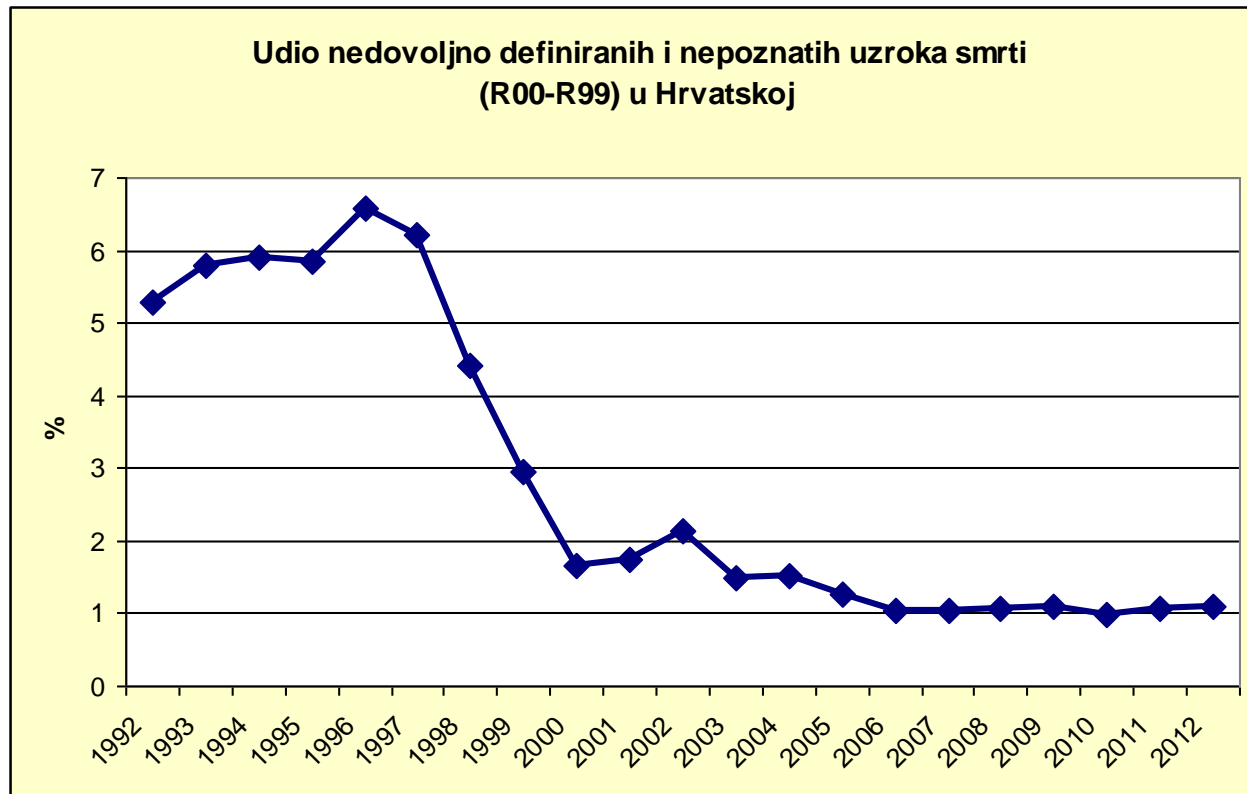

INDIKATOR KVALITETE MORTALITETNIH PODATAKA

INDIKATOR KVALITETE MORTALITETNIH PODATAKA

PROJEKTI – unaprjeđenje kvalitete mortalitetnih podataka

2006. Ured za suzbijanje zlouporabe droga i HZJZ

Usuglašavanje nacionalne prakse sa standardima EMCDDA za indikator Smrti povezane s drogama i smrtnost među ovisnicima

Razvoj sustava razmjene podataka između sustava zdravstva, pravosuđa i policije

PROJEKTI – unaprjeđenje kvalitete mortalitetnih podataka

HZJZ i MZ – Unaprjeđenje kvalitete mortalitetne statistike 2006-2011.

DZS i HZJZ – MB PHARE 2006 –16. Unaprjeđenje kvalitete podataka statistike uzroka smrti - 2008/2010. - usaglašavanje s preporukama EU u vezi mortalitetne statistike

POVJERENSTVO ZA MRTVOZORENJE MZ

**Županijsko Povjerenstvo za nadzor nad radom
mrtvozornika**

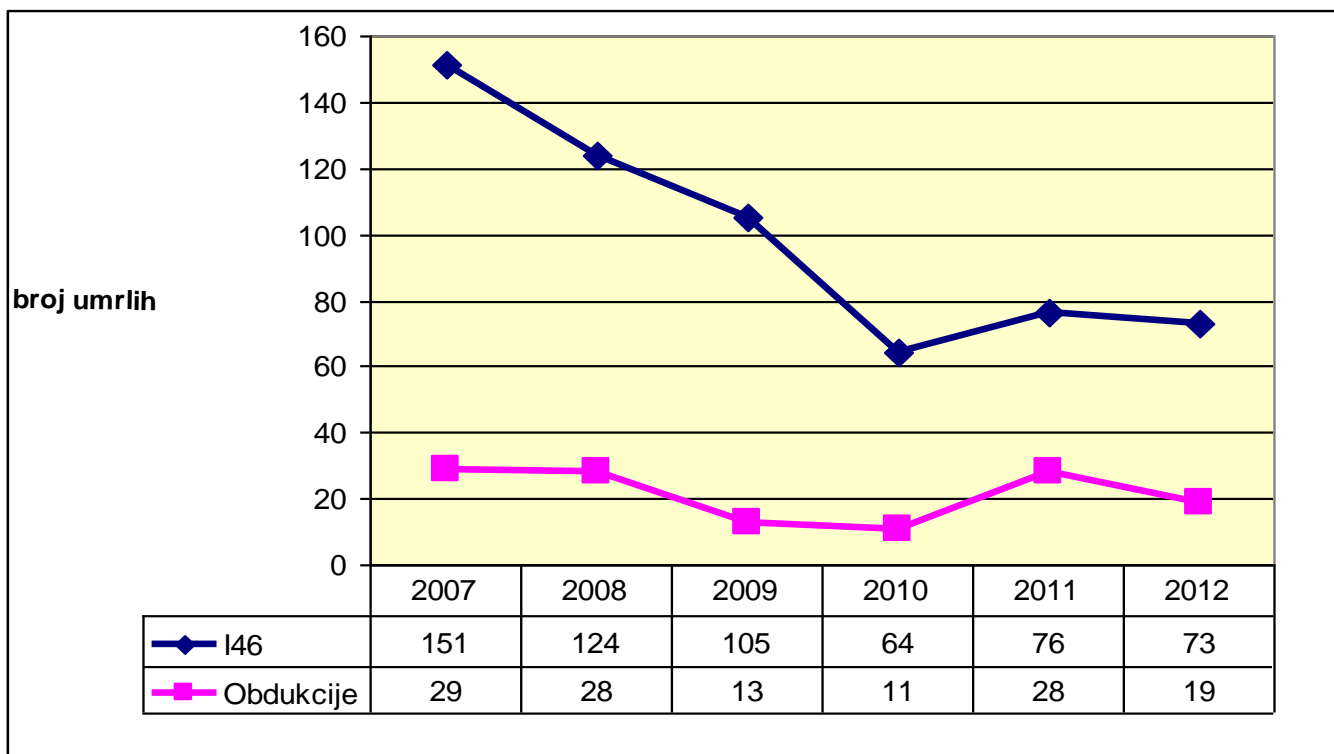
**Nadzire provedbu propisa koji reguliraju način pregleda
umrlih i utvrđivanja uzroka smrti**

**Predlaže mjere za unaprjeđenje rada mrtvozorničke
službe**

Provodi edukaciju mrtvozornika propisanu Pravilnikom

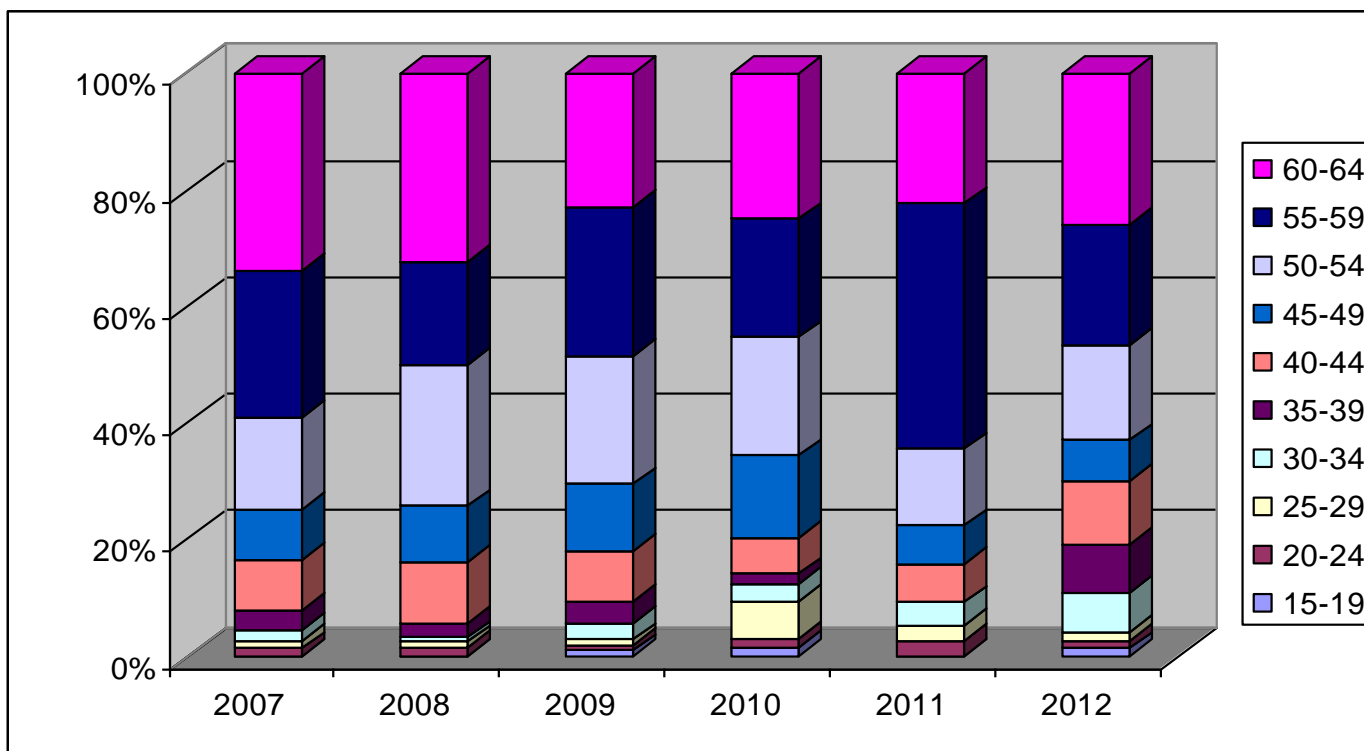

BROJ UMRLIH OD IZNENADNE SRČANE SMRTI (I46 – AREST SRCA)

DOBNA RASPODJELA UMRLIH OD I46

tanja.coric@hzjz.hr